

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-863/19 - 1

Υπόθεση C-863/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Νοεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Apelativen sad Varna (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

19 Νοεμβρίου 2019

Εισαγγελική αρχή:

Okrazhna prokuratura Varna

Καταδικασθείς:

TS

ΑΡΕΛΑΤΙΒΕΝ ΣΑΔ

Varna

[παραλειπόμενα]

ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

[παραλειπόμενα]

ΑΙΤΟΥΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ:

Apelativen sad Varna (εφετείο Βάρνας), [παραλειπόμενα]

ΔΙΑΔΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ:

Εισαγγελική αρχή: Okrazhna prokuratura Varna (περιφερειακή εισαγγελική αρχή Βάρνας) [παραλειπόμενα].

Στην κατ' έφεση δίκη ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου η εισαγγελική αρχή εκπροσωπείται από εισαγγελέα [παραλειπόμενα] της Apelativna prokuratura Varna (εισαγγελίας εφετών Βάρνας).

Καταδικασθείς: TS [παραλειπόμενα]

Συνήγοροι: [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ:

- 1) Ο TS κρίθηκε ένοχος με τελεσίδικη απόφαση στις 21 Φεβρουαρίου 2019 στη Βάρνα διότι, ενεργώντας εξ ίδιας πρωτοβουλίας και από κοινού με δύο ακόμη πρόσωπα, τους DR και NM, ως συνεργούς (οι οποίοι είχαν επίσης καταδικασθεί βάσει συμφωνίας περί ποινικής διαπραγματεύσεως στο πλαίσιο της προδικασίας), κατείχε παράνομως εξαιρετικά επικίνδυνες ναρκωτικές ουσίες με σκοπό τη διάθεσή τους, ήτοι μεταμφεταμίνη συνολικής ποσότητας 125,61 γραμμαρίων και συνολικής αξίας 3.140,25 βουλγαρικών λέβα, 3,4-μεθυλενοδιοξυ-μεθαμφεταμίνη /MDMA συνολικής ποσότητας 3,20 γραμμαρίων και συνολικής αξίας 128,00 βουλγαρικών λέβα, μαριχουάνα συνολικής ποσότητας 2.072,30 γραμμαρίων και συνολικής αξίας 12.433,80 βουλγαρικών λέβα και κοκαΐνη βάρους 0,03 γραμμαρίων και συνολικής αξίας 6,60 βουλγαρικών λέβα. Ο TS καταδικάστηκε σε στερητική της ελευθερίας ποινή δύο ετών, η οποία επιβλήθηκε κατά το άρθρο 66, παράγραφος 1, του Nakazatelen kodeks (ποινικού κώδικα της Βουλγαρίας, στο εξής: NK) με αναστολή εκτελέσεώς της για διάστημα τεσσάρων ετών και σε χρηματική ποινή ύψους 5.000 βουλγαρικών λέβα. Η εν λόγω απόφαση απέκτησε ισχύ δεδικασμένου στις 28 Ιουνίου 2019.
- 2) Μετά την καταδίκη του TS η εισαγγελική αρχή του Okrazhen sad Varna (περιφερειακού δικαστηρίου Βάρνας) υπέβαλε αίτηση βάσει του άρθρου 306, παράγραφος 1, σημείο 1, του Nakazatelno protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας, στο εξής: NPK), για δήμευση χρηματικού ποσού ύψους 9.324,25 βουλγαρικών λέβα, και ειδικότερα:
 - βουλγαρικά τραπεζογραμμάτια συνολικής αξίας 7.915,55 βουλγαρικών λέβα·
 - τραπεζογραμμάτια ευρώ συνολικής αξίας 625 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν σε 1.222 βουλγαρικά λέβα·
 - 605 τουρκικές λίρες, οι οποίες αντιστοιχούν σε 186,70 βουλγαρικά λέβα·

- 3) Τα μετρητά δεσμεύθηκαν και κατασχέθηκαν από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές στο πλαίσιο της προβλεπόμενης διαδικασίας κατά το στάδιο της ανακρίσεως, ήτοι κατά την έρευνα και κατάσχεση που πραγματοποιήθηκε στην κατοικία όπου διέμεναν ο καταδικασθείς και η μητέρα του. **[σελίδα πρωτοτύπου 2]**
- 4) Το Okrazhen sad Varna εξέτασε την αίτηση σε δημόσια συνεδρίαση. Στη διαδικασία συμμετείχαν ο καταδικασθείς, αμφότεροι οι συνήγοροί του και εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής. Στην εν λόγω συνεδρίαση ο καταδικασθείς ισχυρίστηκε ότι το ποσό ανήκε στη μητέρα και την αδελφή του. Στο πλαίσιο της επ' ακροατηρίου διαδικασίας προσκομίστηκε έγγραφο αποδεικτικό στοιχείο, από το οποίο προέκυπτε ότι τον Μάρτιο 2018 η SP, μητέρα του καταδικασθέντος, είχε λάβει από την DSK Bank EAD καταναλωτικό δάνειο συνολικού ύψους 17.000 βουλγαρικών λέβα, καθώς και απόσπασμα κινήσεως λογαριασμού του πατέρα, TB. Αναφορικά με ένα ταξίδι στην Τουρκία που πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από 19 έως 21 Απριλίου 2019 προσκομίστηκαν αντίγραφα των διαβατηρίων της μητέρας, SP, και της αδελφής του καταδικασθέντος, KM.
- 5) Βάσει του άρθρου 306, παράγραφος 1, σημείο 1, του ΝPK, η SP δεν μετείχε στη διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, καθώς ο κώδικας ποινικής δικονομίας δεν της επιτρέπει να συμμετέχει αυτοτελώς με την ιδιότητα του διαδίκου. Εξετάστηκε απλώς ως μάρτυρας όσον αφορά τα μετρητά που βρέθηκαν στο διαμέρισμά της σε βουλγαρικά λέβα, ευρώ και τουρκικές λίρες.
- 6) Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε το αίτημα περί ανακτήσεως του ποσού, καθόσον κατά την εκτίμησή του το ποινικό αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε ο TS δεν συνιστά αδίκημα που αποσκοπεί στην απόκτηση οικονομικών πλεονεκτημάτων. Προς αιτιολόγηση της εκτιμήσεώς του αυτής, το εν λόγω δικαστήριο επισήμανε ότι, ενώ κατά την εξέταση της υποθέσεως είχαν προκύψει από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδεικτικά στοιχεία που αφορούσαν τη σχετική με τα ναρκωτικά δράση του TS, ούτε η εισαγγελική αρχή απήγγειλε σχετική κατηγορία ούτε λήφθηκε υπόψη η δράση αυτή στην επακολουθήσασα καταδίκη, με αποτέλεσμα να μη συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη δήμευση στο άρθρο 53, παράγραφος 2, του NK. Όπως επισήμανε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο: «[...] Το ποινικό αδίκημα που περιγράφεται στο άρθρο 354a, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του NK, αποτελεί τυπική πράξη και πραγματώνεται με τη φυσική εξουσία του δράστη επί της ναρκωτικής ουσίας. Πράγματι, καθόσον για να στοιχειοθετηθεί η υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος απαιτείται να επιδιώκεται ορισμένος σκοπός, όταν αυτός δεν πραγματώνεται και δεν απαγγέλλεται κατηγορία για διάθεση, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η ποινικώς κολάσιμη πράξη έχει αποφέρει οικονομικό όφελος. Εάν ήθελε θεωρηθεί ότι τα μετρητά που κατασχέθηκαν στο διαμέρισμα όπου κατοικούσε ο TS προέρχονταν από εγκληματικές και παράνομες πράξεις ή η προέλευσή τους δεν ήταν σαφής, ήτοι ότι πρόκειται για περίπτωση αναντιστοιχίας μεταξύ νόμιμων πηγών και πηγών προερχόμενων από εγκληματικές πράξεις, προβλέπεται διαφορετικός μηχανισμός για τη δήμευσή τους και συγκεκριμένα αυτή διατάσσεται κατά τις νομοθετικές ρυθμίσεις του zakon za protivodeystvie na koruptsiata i otnemane na nezakonno pridobito imushtestvo (νόμου για την

καταπολέμηση της διαφθοράς και τη δήμευση των παρανόμως αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων, Βουλγαρία).»

- 7) Αντικείμενο του ελέγχου στον οποίο καλείται να προβεί το αιτούν δικαστήριο είναι η ορθότητα των εν λόγω συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε το Okrazhen sad Varna. Στην έφεση που ασκήθηκε από την Okrazhna prokuratura Varna προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι η απόφαση του Okrazhen sad Varna δεν είναι σύνομη, καθόσον η εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 53 ΝΚ δεν έγινε «υπό το πρίσμα» της οδηγίας 2014/42 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2014, L 127, σ. 39).
- 8) Οι συνήγοροι υπερασπίσεως του καταδικασθέντος δεν συμμερίζονται την άποψη της εισαγγελικής αρχής, αντιθέτως υποστηρίζουν ότι αντικείμενο δημεύσεως δύναται να αποτελέσει αποκλειστικά και μόνον το περιουσιακό πλεονέκτημα που συνιστά απευθείας και άμεση συνέπεια του ποινικού αδικήματος για το οποίο αυτός καταδικάσθηκε.

ΠΑΡΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- 9) **Nakazatelen kodeks της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας (ποινικός κώδικας, στο εξής: ΝΚ)**

Άρθρο 354a. (νέο – DV [Darzhaven vestnik, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Βουλγαρίας], αριθ. 95/1975, όπως τροποποιήθηκε, αριθ. 28/1982, αριθ. 10/1993, αριθ. 62/1997, αριθ. 21/2000, αριθ. 26/2004, αριθ. 75/2006) (1) Όποιος παρανόμως παράγει, κατεργάζεται, αποκτά ή κατέχει με σκοπό τη διάθεσή τους ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες, ή διαθέτει τέτοιες ουσίες, αν πρόκειται για ιδιαιτέρως επικίνδυνες ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από δύο έως οκτώ έτη και με χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες έως [σελίδα του πρωτοτύπου 3] είκοσι χιλιάδες βουλγαρικά λέβα και αν πρόκειται για επικίνδυνες ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες, με στερητική της ελευθερίας ποινή από ένα έως έξι έτη και με χρηματική ποινή από δύο χιλιάδες έως δέκα χιλιάδες βουλγαρικά λέβα. Αν αντικείμενο της πράξεως είναι πρόδρομες ουσίες ναρκωτικών ή συσκευές ή υλικά για την παρασκευή ναρκωτικών ή ανάλογων ουσιών, η στερητική της ελευθερίας ποινή κυμαίνεται από τρία έως δώδεκα έτη και η χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες έως εκατό χιλιάδες βουλγαρικά λέβα.

(2) (όπως τροποποιήθηκε – DV, αριθ. 26/2010) Αν πρόκειται για μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών ή ανάλογων ουσιών, η στερητική της ελευθερίας ποινή κυμαίνεται από τρία έως δώδεκα έτη και η χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες έως πενήντα χιλιάδες βουλγαρικά λέβα. Όποιος παρανόμως αποκτά σε δημόσιο χώρο ή κατέχει με σκοπό τη διάθεσή τους ιδιαιτέρως μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών ή ανάλογων ουσιών ή η πράξη τελείται:

1. από πρόσωπο που ενεργεί κατ' εντολή ή στο πλαίσιο εκτελέσεως αποφάσεως εγκληματικής οργανώσεως·
 2. από ιατρό ή φαρμακοποιό·
 3. από παιδαγωγό, δάσκαλο ή διευθυντή σχολικής μονάδας ή από δημόσιο λειτουργό κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία των υπηρεσιακών καθηκόντων του·
 4. ενώ συντρέχουν οι προϋποθέσεις επικίνδυνης πράξεως καθ' υποτροπή, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από πέντε έως δεκαπέντε έτη και χρηματική ποινή από είκοσι χιλιάδες έως εκατό χιλιάδες βουλγαρικά λέβα.
- (3) Όποιος παρανόμως αποκτά ή κατέχει ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες, τιμωρείται με τις ακόλουθες ποινές:
1. αν πρόκειται για εξαιρετικά επικίνδυνες ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες, με στερητική της ελευθερίας ποινή από ένα έως έξι έτη και με χρηματική ποινή από δύο χιλιάδες έως δέκα χιλιάδες βουλγαρικά λέβα·
 2. αν πρόκειται για επικίνδυνες ναρκωτικές ή ανάλογες ουσίες, με στερητική της ελευθερίας ποινή έως πέντε έτη και με χρηματική ποινή από χίλια έως πέντε χιλιάδες βουλγαρικά λέβα·
- (4) Όποιος παραβαίνει τις ισχύουσες διατάξεις που αφορούν την παρασκευή, αγορά, αποθήκευση, πώληση, διάθεση, μεταφορά ή διακίνηση ναρκωτικών, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή έως πέντε έτη και με χρηματική ποινή έως πέντε χιλιάδες βουλγαρικά λέβα, το δε δικαστήριο δύναται να διατάξει επιπροσθέτως και στέρηση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7.
- (5) Όταν πρόκειται για ήσσονος σημασίας περιπτώσεις της παραγράφου 3 και της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, επιβάλλεται χρηματική ποινή έως χίλια ευρώ.
- (6) Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 έως 5, το αντικείμενο και τα όργανα του εγκλήματος δημεύονται.
- 10) **Άρθρο 53.** (1) Ανεξαρτήτως ποινικής ευθύνης, δημεύονται:
- α) (όπως συμπληρώθηκε – DV, αριθ. 7/2019) τα πράγματα που ανήκουν στον δράστη και προορίζονταν ή χρησιμοποιήθηκαν για την εκ προθέσεως τέλεση αξιόποινης πράξεως· όταν δεν έχουν βρεθεί ή έχουν εκποιηθεί, διατάσσεται η δήμευση του αντιτίμου αυτών·
 - β) τα πράγματα που ανήκουν στον δράστη και αποτέλεσαν αντικείμενο εκ προθέσεως διαπραχθέντος αδικήματος, εφόσον αυτό προβλέπεται ρητώς στο Ειδικό Μέρος του Ποινικού Κώδικα.

(2) (νέο – DV, αριθ. 28/1982) Επίσης δημεύονται:

α) τα πράγματα που αποτελούν αντικείμενο ή όργανα του εγκλήματος και η κατοχή τους απαγορεύεται και

β) (όπως τροποποιήθηκε – DV, αριθ. 7/2019) τα προϊόντα που προήλθαν άμεσα ή έμμεσα από την τέλεση αξιόποινων πράξεων, εφόσον δεν υφίσταται υποχρέωση επιστροφής ή αποκαταστάσεως· σε περίπτωση που τα εν λόγω προϊόντα δεν έχουν βρεθεί ή έχουν εκποιηθεί, διατάσσεται η δήμευση του αντιτίμου αυτών.

(3) (νέο – DV, αριθ. 7/2019) Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, στοιχείο β΄:

1. ως άμεσο προϊόν νοείται οποιοδήποτε οικονομικό πλεονέκτημα που αποκτήθηκε ως άμεση συνέπεια της πράξεως·

2. ως έμμεσο προϊόν νοείται οποιοδήποτε οικονομικό πλεονέκτημα που προέκυψε ως αποτέλεσμα διαθέσεως του άμεσου προϊόντος, καθώς και οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που αποκτήθηκε μέσω **[σελίδα του πρωτοτύπου 4]** επακολουθήσασας πλήρους ή εν μέρει μετατροπής του άμεσου προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως αναμίξεως του προϊόντος με περιουσιακά στοιχεία προερχόμενα από νόμιμη πηγή· σε δήμευση υπόκεινται περιουσιακά αντικείμενα έως το ύψος της αξίας του άμεσου προϊόντος που αφορά, πλέον των αυξήσεων της περιουσίας που συνδέονται άμεσα με την εκποίηση ή μετατροπή του άμεσου προϊόντος, και την εισροή του άμεσου προϊόντος στην περιουσία.

Nakazatelno protsesualen kodeks της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας

11) Άρθρο 306 (1) Ο δικαστής δύναται να αποφασίζει με διάταξη για τα ακόλουθα ζητήματα:

1. την επιβολή συνολικής ποινής κατά το άρθρο 25 και το άρθρο 27, καθώς και για την εφαρμογή του άρθρου 53, του Nakazatelen kodeks·

2. (όπως συμπληρώθηκε – DV, αριθ. 27/2009, σε ισχύ από 1ης Ιουνίου 2009, όπως τροποποιήθηκε, αριθ. 13/2017, σε ισχύ από 7 Φεβρουαρίου 2017) τους όρους που θα ισχύσουν κατά την έναρξη εκτελέσεως της στερητικής της ελευθερίας ποινής αν στην απόφαση δεν περιλαμβάνεται αντίστοιχη διάταξη:

3. (όπως συμπληρώθηκε – DV, αριθ. 32/2010, σε ισχύ από 28 Μαΐου 2010) τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 68, 69, 69a και του άρθρου 70, παράγραφος 7, του Nakazatelen kodeks, καθώς και την ποινή που καλείται να εκτίσει ο κατηγορούμενος· το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο επέβαλε τη στερητική της ελευθερίας ποινή με αναστολή, αποφασίζει σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 68, παράγραφος 3, του Nakazatelen kodeks, το δε Okrazhen sad, το οποίο διέταξε την πρόωρη υπό όρους αποφυλάκιση, αποφασίζει

σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 70, παράγραφος 7, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του Nakazatelen kodeks.

4. τα απτά αποδεικτικά στοιχεία και τα έξοδα της διαδικασίας.

(2) Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σημεία 1 έως 3, το δικαστήριο αποφασίζει σε δημόσια συνεδρίαση κατόπιν κλητεύσεως του καταδικασθέντος.

(3) Η διάταξη που εκδίδεται κατά την παράγραφο 1, σημεία 1 έως 3, προσβάλλεται βάσει των δικονομικών διατάξεων του κεφαλαίου 21, η δε διάταξη βάσει της παραγράφου 1, σημείο 4, του κεφαλαίου 22.

ΠΑΡΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

- 12) Οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Αιτιολογική σκέψη 11: Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί η υφιστάμενη έννοια των προϊόντων εγκλήματος, ώστε να συμπεριλαμβάνει τα άμεσα προϊόντα που προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα και όλα τα έμμεσα οφέλη, περιλαμβανομένης της μεταγενέστερης επανεπένδυσης ή μετατροπής άμεσων προϊόντων. Συνεπώς στα προϊόντα μπορεί να περιλαμβάνεται οποιασδήποτε μορφής περιουσιακό στοιχείο, ακόμα και εκείνο που έχει μετατραπεί ή μεταμορφωθεί, πλήρως ή εν μέρει, σε άλλο περιουσιακό στοιχείο και εκείνο που έχει αναμειχθεί με περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από νόμιμες πηγές, ως την εκτιμώμενη αξία των αναμειγμένων προϊόντων. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει το εισόδημα ή άλλα οφέλη που προέρχονται από προϊόντα εγκλήματος ή από περιουσιακά στοιχεία στα οποία μετατράπηκαν ή μεταμορφώθηκαν τέτοια προϊόντα ή αναμειχθηκαν με αυτά.

Αιτιολογική σκέψη 20: Όταν αποφασίζουν αν ένα ποινικό αδίκημα μπορεί να οδηγήσει σε οικονομικό όφελος, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το *modus operandi*, για παράδειγμα, αν αποτελεί προϋπόθεση του αδικήματος να έχει διαπραχθεί στο πλαίσιο οργανωμένου εγκλήματος ή με την πρόθεση να παραχθεί τακτικό εισόδημα από ποινικά αδικήματα. Εντούτοις, αυτό δεν θα πρέπει, γενικά, να θίγει τη δυνατότητα να γίνεται προσφυγή σε εκτεταμένη δήμευση.

Αιτιολογική σκέψη 33: Η παρούσα οδηγία επηρεάζει ουσιαστικά τα δικαιώματα προσώπων, όχι μόνο υπόπτων ή κατηγορουμένων, αλλά και τρίτων που δεν υπόκεινται σε δίωξη. Είναι επομένως αναγκαίο να προβλέπονται ειδικές διασφαλίσεις και ένδικα μέσα που να εγγυώνται τη διατήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Αυτό περιλαμβάνει [σελίδα του πρωτοτύπου 5] το δικαίωμα ακρόασης για τρίτους οι οποίοι ισχυρίζονται ότι είναι κύριοι του επίδικου περιουσιακού στοιχείου ή ότι έχουν

άλλα περιουσιακά δικαιώματα («εμπράγματα δικαιώματα», «ius in rem»), όπως το δικαίωμα επικαρπίας.

13) Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) ως «προϊόντα εγκλήματος» νοούνται οποιαδήποτε οικονομικά πλεονεκτήματα προερχόμενα άμεσα ή έμμεσα από ποινικά αδικήματα· ενδέχεται να συνίστανται σε κάθε μορφή περιουσιακού στοιχείου και περιλαμβάνουν κάθε μεταγενέστερη επανεπένδυση ή μετατροπή άμεσων προϊόντων και κάθε σημαντικό όφελος,

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 14) Άρθρο 17, παράγραφος 1. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από τον νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.
- 15) Άρθρο 47. Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικαστεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ

- 16) Η βασική διαφωνία στο πλαίσιο της κύριας δίκης αφορά το ζήτημα κατά πόσον τα χρηματικά ποσά που δεσμεύτηκαν στην κατοικία του καταδικασθέντος συνιστούν οικονομικό όφελος προερχόμενο από αξιόποινη πράξη κατά την έννοια του άρθρου 354a, παράγραφος 1, του ΝΚ. Με τον νόμο περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Nakazatelen kodeks (DV, αριθ. 7/2019) μεταφέρθηκαν στην εθνική νομοθεσία οι απαιτήσεις της οδηγίας 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2014, L 127, σ. 39, και διορθωτικό ΕΕ 2014, L 138, σ. 114). Το γεγονός αυτό επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να εφαρμόζουν το οικείο εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο της αρχής της δικονομικής αυτονομίας.

- 17) Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι η εν λόγω μεταφορά δεν είναι πλήρης και ακριβής, καθόσον η διάταξη του άρθρου 53 του ΝΚ, σε αντίθεση με εκείνη του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, δεν επιτρέπει να δημευθούν «οικονομικά πλεονεκτήματα προερχόμενα [...] έμμεσα από ποινικά αδικήματα». Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι ο Βούλγαρος νομοθέτης ορίζει ως «άμεσο πλεονέκτημα» οποιοδήποτε οικονομικό όφελος προκύπτει ως άμεση συνέπεια ποινικού αδικήματος, ενώ αντιθέτως ως «έμμεσο πλεονέκτημα» ορίζει οποιοδήποτε οικονομικό όφελος προερχόμενο από διάθεση άμεσου πλεονεκτήματος ή από την επακόλουθη μετατροπή του πλήρως ή εν μέρει.
- 18) Δεσμευτική νομολογία εθνικών δικαστηρίων επί του ζητήματος αυτού δεν έχει περιέλθει σε γνώση του αιτούντος δικαστηρίου, λαμβανομένης υπόψη και της σχετικά πρόσφατης ενάρξεως εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 53 του ΝΚ, όπως ισχύει.
- 19) Επίσης, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον δύναται να εφαρμόσει την οδηγία και να ερμηνεύσει το εθνικό δίκαιο υπό το πρίσμα αυτής, καθόσον εν προκειμένω ελλείπει το διασυνοριακό στοιχείο όσον αφορά τη διάπραξη του αδικήματος, η δε περιουσιακή ζημία έχει προκληθεί εξ ολοκλήρου εντός της επικράτειας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και εμπίπτει στον έλεγχο των βουλγαρικών δικαστικών αρχών. Εκ πρώτης όψεως πρόκειται περί «εσωτερικής καταστάσεως». **[σελίδα πρωτοτύπου 6]**
- 20) Εξάλλου, σκοπός της οδηγίας είναι, μεταξύ άλλων, η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών στον τομέα της δεσμεύσεως και μέσω αυτής η προώθηση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της αποτελεσματικής διασυνοριακής συνεργασίας. Ως εκ τούτου, προκειμένου να εκδοθεί ορθή απόφαση επί της εκκρεμούς διαφοράς, είναι αναγκαίο για το αιτούν δικαστήριο να διευκρινισθεί κατ' αρχάς κατά πόσον η οδηγία τυγχάνει εφαρμογής στη συγκεκριμένη περίπτωση.
- 21) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, καθίσταται αναγκαία η ερμηνεία της περιεχόμενης στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας φράσεως «οικονομικά πλεονεκτήματα προερχόμενα [...] έμμεσα από ποινικά αδικήματα», όπως την αντιλήφθηκε ο Ευρωπαίος νομοθέτης, προκειμένου το αιτούν δικαστήριο να ανταποκριθεί στην υποχρέωση που υπέχει για σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία του εθνικού δικαίου. Από το γράμμα της διατάξεως του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας δεν διαφαίνεται κατά πόσον επιχειρείται διαφοροποίηση μεταξύ έμμεσων και άμεσων προϊόντων εγκλήματος που έχουν μετατραπεί ή μεταμορφωθεί ή αν οι δύο αυτές έννοιες είναι ταυτόσημες. Οι επισημάνσεις που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 11 δεν παρέχουν σαφή και κατηγορηματική απάντηση επ' αυτού. Ο Βούλγαρος νομοθέτης επέλεξε τη δεύτερη εναλλακτική λύση και θεώρησε ότι έμμεσα προϊόντα εγκλήματος συνιστούν όσα δεν έχουν μετατραπεί ή μεταμορφωθεί.
- 22) Σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, στο πλαίσιο της οποίας προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι το περιουσιακό στοιχείο που τυχόν υπόκειται σε δήμευση ανήκει σε τρίτον, η εφαρμογή της οδηγίας θα επέβαλλε την εφαρμογή του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα του άρθρου 47 αυτού.

23) ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1. Τυχάνουν η οδηγία 2014/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση οργάνων και προϊόντων εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2014, L 127, σ. 39, και διορθωτικό ΕΕ 2014, L 138, σ. 114), και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμογής επί ποινικού αδικήματος που συνίσταται σε κατοχή ναρκωτικών με σκοπό τη διάθεσή τους και το οποίο έχει διαπραχθεί από Βούλγαρο υπήκοο εντός της επικράτειας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, το δε τυχόν οικονομικό όφελος έχει επίσης πραγματοποιηθεί στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και βρίσκεται εκεί;
2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Ποια είναι η έννοια της φράσεως «οικονομικά πλεονεκτήματα προερχόμενα [...] έμμεσα από ποινικά αδικήματα» κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας; Επιπλέον, δύναται να αποτελεί τέτοιου είδους προϊόν εγκλήματος χρηματικό ποσό που δεσμεύτηκε και δημεύτηκε σε οικία όπου κατοικεί το πρόσωπο που καταδικάστηκε και η οικογένειά του καθώς και σε όχημα που οδηγεί ο καταδικασθείς;
3. Έχει το άρθρο 2 της οδηγίας την έννοια ότι αποκλείει ρύθμιση, όπως εκείνη του άρθρου 53, παράγραφος 2, του ποινικού κώδικα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, η οποία δεν προβλέπει τη δήμευση «οικονομικ[ών] πλεονεκτημ[άτων] προερχόμεν[ων] [...] έμμεσα από ποινικά αδικήματα»;
4. Έχει το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτό σε εθνική ρύθμιση όπως εκείνη του άρθρου 306, παράγραφος 1, σημείο 1, του κώδικα ποινικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, η οποία προβλέπει δυνατότητα δημεύσεως χρηματικού ποσού το οποίο υποστηρίζεται ότι ανήκει σε άλλο πρόσωπο πλην του δράστη, χωρίς να παρέχεται στο εν λόγω τρίτο πρόσωπο η δυνατότητα να μετέχει στη δίκη ως διάδικος και να έχει άμεση πρόσβαση στη δικαιοσύνη;